

Aan: de minister voor Rechtsbescherming, Sander Dekker

Van: Colin Jeurig

Betreft: Internetconsultatie verbetering 'Wijziging vermelding van geslacht'

Geachte Minister voor Rechtsbescherming, beste meneer Dekker,

Het is een goede ontwikkeling dat u het wijzigen van de vermelding van geslacht met dit voorstel wilt vereenvoudigen voor transgender en intersekse personen. Het afschaffen van de deskundigenverklaring is een maatregel waar ik helemaal achter sta.

In 2013 oordeelde de Tweede Kamer dat de overheid zich niet met de geslachtskenmerken en kindervens van transgender personen hoort te bemoeien. Nu is het tijd voor de overheid om niet meer te oordelen over de genderidentiteit van transgender en intersekse personen.

De eigen verklaring bij de burgerlijke stand, die u voorstelt, biedt trans en intersekse personen volledige zelfbeschikking. Een goede ontwikkeling, want, zoals deskundigen in het evaluatierapport zelf hebben aangegeven is de huidige rol van de deskundige overbodig.

Met uw voorstel wordt de procedure van het wijzigen van een geslachtsvermelding minder belastend, zowel emotioneel als financieel. Ook mensen met weinig geld zullen nu gebruik kunnen maken van hun recht op een correcte geslachtsvermelding: de kosten voor de deskundigenverklaring kunnen namelijk oplopen tot meer dan €300.

Met de voorgestelde aanpassing van de transgenderwet treedt Nederland in de voetsporen van Noorwegen, Denemarken, Ierland, Malta, België, IJsland en Argentinië. In al deze landen werkt deze wet met een eigen verklaring uitstekend.

Er zijn mensen die beweren dat meer zelfbeschikking een gevaar vormt voor de rechten van cisgender vrouwen, maar daarmee zetten zij aan tot discriminatie van transgender vrouwen. Alle vrouwen verdienen bescherming van hun rechten en tegen geweld: transgender vrouwen, intersekse vrouwen en cisgender vrouwen. Hun belangen zijn niet tegengesteld, dat blijkt ook uit onderzoek. De ervaringen in de bovengenoemde landen zijn hier ook bewijs van.

De afschaffing van de deskundigenverklaring geeft trans en intersekse mensen hetzelfde zelfbeschikkingsrecht als cisgender mensen. Dat is een uitermate goede ontwikkeling. Ik kijk daarom uit naar de inwerkingtreding van dit voorstel.

Geslacht betekent niet dat er enkel mannen óf vrouwen zijn, het is niet binair. Deze erkenning ontbreekt helaas in de huidige wet voor wijziging van de geslachtsvermelding en ontbreekt in dit wetsvoorstel voor de verbetering van deze wet. Daardoor hebben non-binaire mensen dus niet de gelijke toegang tot een juiste vermelding van geslacht als mensen die vrouw of man zijn.

In deze brief leg ik u uit waarom die erkenning geen grote stap hoeft te zijn en waarom deze nodig is. De overheid erkent op verschillende manieren al een grotere genderdiversiteit dan man én vrouw, om te beginnen doet u dat wettelijk. Enerzijds op de geboorteakte van mensen bij wie het geslacht niet vastgesteld kan worden na de geboorte óf wanneer zij bij de rechter een beroep een foute geslachtsvermelding aantonen op de geboorteakte. Dat deden Leonne Zeegers en Nanoah Struik met succes, velen volgen nu hun voorbeeld. Deze situaties vertalen zich in de Basisregistratie Personen en op identiteitsdocumenten naar vermelding met een X.

Anderzijds is er wettelijke erkenning door geslacht als breed begrip te erkennen in de Algemene wet gelijke behandeling (Awgb). Daarin staan genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken genoemd onder de beschermde grond geslacht. Die erkenning gebeurt ook financieel door het subsidiëren van organisaties als Transgender Netwerk Nederland, NNID en COC Nederland die zich onder andere inzetten voor gender- en seksediversiteit en non-binaire mensen. Ten slotte is er praktisch de erkenning door het terugdringen van onnodige seksregistratie (waar mogelijk). Dat is een afspraak uit het regeerakkoord waar u en uw collega ministers nu stappen in zetten.

Waar de Awgb stelt dat er niet op basis van geslacht gediscrimineerd mag worden, draagt u als wetgever er helaas aan bij dat non-binaire personen wel gediscrimineerd worden.

De enige wettelijke mogelijkheid om die X te krijgen is nu via de rechter, door een beroep te doen op Artikel 24 uit het Burgerlijk Wetboek Boek 1. Steeds meer non-binaire mensen proberen deze procedure nu dus te doorlopen, maar dat is niet hoe het zou moeten zijn. Het is namelijk niet in overeenstemming met de uitgangspunten die u hanteert voor mensen die de geslachtsvermelding van M naar V wijzigen of andersom: Eenvoudig en laagdrempelig met erkenning van het recht op zelfbeschikking.

Ik roep u daarom op hier iets aan te doen. De X staat nu voor ‘geslacht is niet kunnen worden vastgesteld’. Ik pleit ervoor dat het wettelijk mogelijk wordt om de vermelding van geslacht door te strepen. Wat dan op identiteitsbewijzen resulteert in een X als geslachtsvermelding. Dit is het enige internationaal erkende alternatief op een M of V in paspoorten. Zo'n mogelijkheid geeft iedereen zelfbeschikking over het wel of niet vermeld hebben van het geslacht. De X is belangrijk voor non-binair personen, maar ook voor mensen die vinden dat de overheid niets te zeggen heeft over hun geslacht of de vermelding daarvan.

Ik ben blij dat voor mannen en vrouwen, en meisjes en jongens het wijzigen van de vermelding van geslacht beter geregeld wordt. Nu is het tijd dat ook voor non-binaire personen te regelen. U kunt niet zeggen dat u voor de emancipatie van transgender en intersekse personen opkomt als u tegelijkertijd voor non-binaire trans en intersekse personen geen zelfbeschikking en erkenning regelt. Regel daarom snel een wet die het doorstrepen van de vermelding van geslacht mogelijk maakt. Dat kan wat mij betreft in een aparte wet of als aanvulling in dit wetsvoorstel voor de verbetering van Wijziging van de vermelding van geslacht. Dat is dé stap in de erkenning dat geslacht niet binair is die nu nodig is, voor mij en veel andere trans en intersekse personen.

Het is goed nieuws dat kinderen onder de 16 jaar ook de mogelijkheid krijgen om hun vermelding van geslacht te wijzigen. Helaas stelt u voor dat zij dit via de rechter regelen. Via deze brief vraag ik uw aandacht voor dit punt, en roep ik u op om het voor kinderen onder de 16 jaar mogelijk te maken om hun geslachtsvermelding te wijzigen zonder tussenkomst van de rechter.

Het administratief wijzigen van het geslacht op de geboorteakte is niet ingrijpend, en het staat helemaal los van een mogelijk medisch transitietraject. De wijziging is voor kinderen een bevestiging van de situatie waarin ze al leven. Het is belangrijk dat dat de officiële registratie overeenkomt met het geslacht waarin ze

leven. Naast dat een juiste officiële registratie in het dagelijks leven belangrijk is voor kinderen, blijkt uit onderzoek dat een bevestiging van het geslacht ook het mentale welzijn van kinderen verbetert. Ander onderzoek laat zien dat kinderen hun eigen geslacht op jonge leeftijd al uitstekend kennen.

Bevestigd worden in je identiteit is daarom in het belang van elk kind. Net als bijvoorbeeld het krijgen van goed onderwijs of goede zorg dat ook is. Voor zulke zaken bestaat geen drempel. Dat is maar goed ook. Zo hoort er dus net zo min een drempel te zijn voor bevestiging van de genderidentiteit. Dit betekent dat het overbodig is om een rechter elk kind individueel te laten beoordelen of bevestiging van geslacht wel in hun belang is.

Kinderen die hun vermelding van geslacht willen wijzigen naar het geslacht waarin zij leven, horen gelijk behandeld te worden als kinderen bij wie het geslacht bij de geboorte passend geregistreerd is. Dat gaat niet als transgender en intersekse kinderen niet door de overheid eenvoudig beschermd worden tegen discriminatie. Bevestiging van geslacht door een juiste geslachtsvermelding biedt die bescherming. Ik wil u daarom vragen om in het huidige wetsvoorstel de gang naar de rechter voor kinderen onder de 16 jaar te schrappen, en het voor deze kinderen mogelijk te maken om de geslachtsvermelding eenvoudig administratief te wijzigen.

Alle kinderen hebben recht op gelijke behandeling en bescherming van hun identiteit. De mogelijkheid om de geslachtsvermelding te laten wijzigen voor kinderen onder de 16 jaar moet er zeker komen en het is hiervoor dus niet nodig dat men naar een rechter hoeft te stappen om dit te regelen.

Hoogachtend,

Colin Jeurig